

Voorstel regiораad

Auteur : Th. Windmulder/F. Lohuis

Datum : 21 mei 2008

Code : 2008/3

Reg.nr. : 08001248

Agendapunt:

Onderwerp : Agenda van Twente, jaarschijf 2008

Aan de regiораad,

In uw vergadering van 27 juni 2007 hebben wij u een eerste uitwerking van de Agenda van Twente voorgelegd, inclusief de Twentse Innovatieroute en daarbij behorende besluiten. In december 2007 bent u akkoord gegaan met de door ons voorgestelde werkwijze om te komen tot het instellen van een Regionaal Investeringsfonds Agenda van Twente met een omvang van 30 miljoen. Tevens hebt u ingestemd met het beoordelen van alle ingediende projectvoorstellen. Uw voorstel om een externe adviescommissie te benoemen is door ons uitgevoerd. Op 20 februari 2008 hebben wij u geïnformeerd over onze denklijn bij de besluitvorming over de selectie van projecten voor de Agenda van Twente.

Samen met provincie Overijssel is hard gewerkt aan de uitvoering van uw besluiten. Dit regiораadsvoorstel heeft als doel de majeure projecten te benoemen en de projecten voor de eerste jaarschijf 2008 vast te stellen, die daarmee een beroep doen op het door u ingestelde Regionaal Investeringsfonds Agenda van Twente.

Toelichting:

De Agenda van Twente is een meerjarig investeringsprogramma voor een duurzame en substantiële versterking van de sociaal-economische structuur in Twente. Dat is nodig als Twente mee wil blijven doen in de concurrentieslag tussen Europese regio's. Er is – naast een regionaal innovatiefonds van € 50 miljoen – een regionaal investeringsfonds van € 30 miljoen gevormd, waaruit Regio Twente projecten wil stimuleren en (mede) financieren die een structurele versterking betekenen voor optimale bereikbaarheid, kwalitatief hoogwaardige woon- en werkmilieus, een goed functionerende arbeidsmarkt en een goed sociaal –cultureel klimaat van Twente. Afsproken is dat de middelen uit het regionaal investeringsfonds per jaar (de zogenoemde jaarschijf) kunnen worden aangewend voor projecten.

Regio Twente bepaalt in overleg met de provincie Overijssel de prioritering en (mede)financiering van de projecten. In het kader van het Samenwerkingsconvenant vindt hierover intensieve afstemming met de provincie Overijssel plaats. Gedeputeerde Staten stellen tevens de projectselectie van de jaarschijven Agenda van Twente vast. Indien sprake is van een provinciale financiële bijdrage wordt deze uiteraard tevens in Provinciale Staten vastgesteld.¹ Aanvullend op deze projecten investeert de provincie ook in andere belangrijke projecten in Twente. Dit zijn projecten die voortkomen/aansluiten op het coalitieakkoord en de dynamische investeringsagenda (zie hierna).

De provinciale financiële bijdrage aan de Agenda van Twente is, met uitzondering van de al beschikbaar gestelde € 50 miljoen voor de Innovatieroute Twente, niet vastgelegd in een vast bedrag. De bijdrage is projectafhankelijk en vindt zijn grondslag in de Dynamische Investeringsagenda 2007-2011. Daarin is voor een totaal bedrag van ruim € 540 miljoen aan investeringsmiddelen vastgelegd.

¹ Bestuurlijke duoschappen

Voor de projecten met bovenregionale betekenis worden, overeenkomstig de afspraken van de Samenwerkingsverklaring, bestuurlijke duoschappen ingesteld. Het duoschap symboliseert de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van majeure projecten in Twente. In het duoschap krijgt de vernieuwde samenwerking zijn betekenis.

Deze investeringsruimte geldt uiteraard voor het gehele grondgebied van Overijssel, maar het spreekt voor zich dat een aanzienlijk deel daarvan beschikbaar zal zijn voor projecten in Twente of de Agenda van Twente.

Besluitvorming tot nu toe

Een drietal projecten heeft u al opgenomen in de eerste tranche projecten voor de Agenda van Twente die zijn vastgesteld op 27 juni 2007 en opnieuw aan de orde geweest in de regioraad van 20 december 2007. Het gaat daarbij om de volgende projecten:

1. Centraal Station Twente (duo Rietkerk/Bron)
2. Toeristische ontwikkeling Twente
3. A1, N18, A35 (duo Klaasen/Goudt)

Innovatieroute Twente

In uw vergadering van 27 juni 2007 is besloten om ook de projecten behorende tot de Twentse Innovatieroute op de Agenda van Twente te plaatsen. De daaruit voortvloeiende totale investeringsbehoefte bedraagt voor zover daar op dit moment inzicht in bestaat € 204 miljoen. De innovatieroute is in november vorig jaar door het Innovatieplatform vastgesteld. Voor de totale investeringsbehoefte zijn inmiddels projecten met steun van de provincie, van start gegaan. De provincie heeft hiervoor eerder startfinanciering toegekend en uitgekeerd, naast uiteraard eigen bijdragen van de ondernemers, onderwijs en onderzoeksinstellingen (de aanvragers).

Het IPT geeft invulling aan de in de Europese Top in Lissabon uitgesproken ambitie dat Europa in 2010 de meest concurrerende en kennisintensieve economie van de wereld moet zijn. Concreet heeft Nederland in dit verband in 2003 het Landelijk Innovatieplatform geïnstalleerd en ontwikkelt van daaruit sleutelgebieden beleid (focus en massa) en financieringsinstrumenten (Pieken in de Delta). Op Twents niveau heeft dit geresulteerd in de instelling van het IPT.

De betrokken partijen (de zogenaamde vier O's: Ondernemingen, Onderzoeks- en Onderwijsinstellingen en Overheid)) in Twente hebben daartoe gezamenlijk een programma opgesteld, dat zich vooral richt op: bouwen op de sterktes van Twente, matchen met de beste marktkansen, samenhangend programma voor regionale ontwikkeling, focus en massa.

In december 2007 heeft u ingestemd met een bijdrage van 8,5 miljoen voor 2008 voor de volgende projecten: Bouwcluster, Gezondheidszorg (bijv. virtual patient), Materialen en systemen (kiemprojecten Ten Cate, High Tech Factory (nano infra), Food (nano4vitality). De aanvragen zijn in voorbereiding.

Toevoegen van majeure projecten

Wij stellen u nu voor om een drietal majeure projecten aan de bovengenoemde 3 – buiten de Innovatieroute - toe te voegen:

4. Gebiedsontwikkeling rondom luchthaven
5. Verbeteren arbeidsmarkt Twente
6. Kennispark Twente

De projecten 1 tot en met 6 vormen samen met de Innovatieroute Twente de kern in de ontwikkeling van Twente van relatieve achterstandsregio naar toptechnologische kennisregio. Daarmee zijn ze van (boven)regionaal, nationaal en in een aantal gevallen van internationaal belang. Ze vormen de majeure projecten onder de ingediende projecten voor de Agenda van Twente, die ook centraal staan in de lobby richting andere overheden.

Ad 4.

Aan de lijst wordt toegevoegd de gebiedsontwikkeling luchthaven Twente en omgeving waarbij door het Rijk, de provincie Overijssel en gemeente Enschede wordt gewerkt aan scenario's voor de toekomst (met en zonder luchthaven). Het gaat uiteindelijk om een gebied tussen de 300 en 400 ha (netto) in het centraal stedelijk gebied van Twente. Het project dat in samenwerking met provincie en een zestal ministeries van het rijk – via het gemeenschappelijk ontwikkelbedrijf – wordt uitgevoerd moet leiden tot een gebiedsontwikkeling die bijdraagt aan de economische structuurversterking van Twente. Voor Twente is het van groot belang dat dit project wordt toegevoegd. Er worden op dit moment geen financiële bijdragen gevraagd.

Ad 5.

In december 2007 is op de regio-werktop door overheid, bedrijfsleven, onderwijs en ketenpartners een intentieovereenkomst getekend met als doel het verbeteren van de arbeidsmarkt in Twente. Gezien de doelstellingen van de Agenda van Twente hebben de arbeidsmarkt projecten relatief goed gescoord. Door het 'verbeteren van de arbeidsmarkt Twente' te kenmerken als een majeur project zal de bereidheid vanuit bedrijfsleven en onderwijs om krachtig de afspraken gestalte te geven toenemen. Ook zal hierdoor de bereidheid vanuit het Rijk en provincie om deel te nemen aan projecten toenemen.

Ad 6.

Het project Kennispark Twente is van eminent belang voor de ontwikkeling van Twente als toptechnologische regio en daarmee voor de doelstelling van de Lissabonagenda. Door het benutten van bestaande en nieuw te ontwikkelen kennis en het stimuleren van de oprichting en verdere groei van innovatieve bedrijven moeten tot 2020 10.0000 nieuwe banen worden geschapen. Daarvoor wordt gewerkt aan een betere kennisvalorisatie en regionale innovatiestructuur. Tevens wordt een gebied ontwikkeld dat ruimte biedt aan hoogwaardige, ook aan de UT gelieerde bedrijvigheid. Voor dit project is er op dit moment nog geen vraag voor een bijdrage uit de Agenda van Twente. Wel lift het project mee op de Innovatieroute. Voor de Agenda van Twente moet op termijn wel worden gedacht aan investeringsbijdragen in onder andere de gebiedsontwikkeling.

Bovenstaande lijst met majeure projecten zijn voor de economische ontwikkeling van Twente van essentieel belang, en kunnen leading worden genoemd. Deze projecten moeten in elk geval ten behoeve van de lobby ook als zodanig in Den Haag en Brussel in samenhang worden gepresenteerd als cruciaal voor de ontwikkeling van Twente.

Van deze zes majeure projecten komen voor de jaarschijf 2008 vier projecten in principe in aanmerking voor financiering uit de Agenda van Twente.

In bijlage 1 (Financieel overzicht) is ook te zien welk beslag deze majeure projecten leggen op de jaarschijf 2008. Voor de jaarschijf 2008 gaat het voor alle projecten gezamenlijk om een reservering van een maximumbedrag van 3,5 miljoen. De projecten die voor de jaarschijf 2008 in aanmerking komen worden nog nader beoordeeld op de relatie met regionaal beleid en de mogelijkheid voor overige subsidies. In bijlage 2 (uitwerking majeure projecten) worden de majeure projecten kort beschreven. Na een nadere inhoudelijke en financiële beoordeling door het dagelijks bestuur zal per project via een beschikking een bedrag worden toegekend. De door u vastgestelde financiële voorwaarden worden concreet gemaakt in een subsidieverordening. In deze verordening, die door u in de eerstvolgende reguliere Regioraadsvergadering wordt vastgesteld, worden voorwaarden opgenomen om aan te sluiten bij de doelstellingen van de Agenda van Twente. Bij de jaarlijkse afweging zullen u de volgende jaarschijven van deze majeure projecten en van de overige, indien aan de orde, worden voorgelegd.

Voorstel:

Een drietal majeure projecten toe te voegen aan de reeds op 27 juni 2007 aangewezen majeure projecten, te weten:

- **Gebiedsontwikkeling rondom luchthaven**
- **Verbeteren arbeidsmarkt Twente**
- **Kennispark Twente**

Uitwerking selectiecriteria

Tot 31 december 2007 zijn de gemeenten in de gelegenheid gesteld aanvullend projecten in te dienen. Een overzicht hiervan treft u aan in bijlage 5 (lijst ingediende projecten). In de periode na vaststelling van de criteria in uw vergadering van december vorig jaar hebben wij deze nader uitgewerkt.

Op basis van de selectiecriteria en een toets aan de doelstellingen heeft een ambtelijke werkgroep AvT de beoordeling uitgevoerd.

Bij de beoordeling is gebruik gemaakt van een beoordelingsmodel, waarbij de diverse criteria zijn gescoord, en tegelijkertijd van een weging zijn voorzien.

-
- Aard en schaal (regionaal karakter) (20%)
 - Te verwachten effect (multiplier en terugverdien effect) (20%)
 - Termijn waarop resultaten worden bereikt (10%)
 - Bijdrage aan de doelstellingen van de programma's (50%)

De invulling van de bijdrage aan de doelstellingen van de programma's (50 %) is nader uitgewerkt en als volgt operationeel vertaald in de volgende scoringsonderdelen:

- Werken:
 - Versterken werkgelegenheid
 - Groei Bruto Regionaal Product
 - Groei aantal (door) startende ondernemingen
- Landgoed:
 - Verhoging toeristische omzet
 - Verhoging landschappelijke kwaliteit
- Mensen:
 - Ontwikkeling culturele voorzieningen
 - Ontwikkeling topsport voorzieningen
 - Mate waarin het project bijdraagt aan de sociale verbetering in Twente
- Mobiliteit:
 - Snellere verbindingen (diverse modaliteiten)

Op basis van bovenstaande scoringsonderdelen (zowel algemeen als ook gerelateerd aan programma's) heeft de beoordeling systematisch plaatsgevonden. Ook per project is dit kwalitatief en kwantitatief vastgelegd.

De verschillende criteria, en de daarbij behorende weging is opgenomen in bijlage 3 (selectiecriteria en weging). Om te komen tot een uiteindelijke score is gebruik gemaakt van een model; de werkwijze hiervan is vastgelegd in bijlage 4 (model en werkwijze)

Op basis van de hierboven genoemde beoordeling wordt voorgesteld om alleen die projecten op de jaarschijf 2008 op te nemen die meer dan 50% van de punten hebben gekregen. Deze 50% score achten wij een ondergrens om in aanmerking te komen voor de Agenda van Twente.

In bijlage 5 (lijst ingediende projecten) zijn alle projecten opgenomen die zijn beoordeeld. De projecten die een directe relatie hebben met de majeure projecten zijn niet beoordeeld en bevinden zich bovenaan in het overzicht. (behalve de arbeidsmarkt projecten). De reden hiervan is dat deze project reeds lange tijd centraal staan in de diverse rijks en regionale, dan wel stedelijke programma en zelfs in bepaalde gevallen reeds van bijdragen van andere overheden zijn voorzien (bijv. FES bijdrage HvZ). In bijlage 6 (weging ingediende projecten) treft u de weging van de individuele projecten aan en in bijlage 7 de score van de projecten.

Keuze projecten met meer dan 50% score

Aan de volgende vijf projecten wordt voorgesteld een bijdrage te verlenen (in bijlage 8 worden deze projecten kort toegelicht):

- Regionale Startersondersteuning
- Anpakk'n (MPSA)
- Internationaal Onderwijs
- Microfinanciering Twente
- Agglonet Twente

De projecten 'regionale startersondersteuning' en 'microkredietfinanciering' vormen onderdeel van het majeure project 'verbeteren arbeidsmarkt Twente'.

Voorstel:

In te stemmen met het beschikbaar stellen van een bijdrage uit de jaarschijf 2008 t.b.v. deze vijf projecten met een score van meer dan 50% .

Aanvullende selectie provincie Overijssel

Provincie Overijssel heeft ook ingestemd met de criteria die door de Regioraad in december 2007 zijn vastgesteld. Daarnaast zijn criteria als vermeld in haar coalitieakkoord en de dynamische investeringsagenda 2007-2011 (gevuld met zo'n 540 miljoen) van belang. Dit zijn aanvullende projecten bovenop de samen met de Regio vastgestelde projecten op de Agenda van Twente. In de dynamische investeringsagenda worden ook expliciet projecten in Twente genoemd, waarbij de provincie Overijssel heeft aangegeven dat de volgende Twentse projecten in elk geval een bijdrage tegemoet kunnen zien:

-Gebiedsontwikkeling Nijverdal ten Cate
-Centra Jeugd en Gezien
-Stationsomgeving Oldenzaal, Almelo
-Groene Poort Borne

De hoogte van de bijdrage is op dit moment nog niet aan te geven.

Externe adviescommissie

Op 20 december 2007 heeft de Regioraad besloten dat niet alleen bij de beoordeling van projecten vanuit de Innovatieroute een externe commissie zal worden ingeschakeld, maar ook bij de andere projecten van de Agenda van Twente. Aangegeven is dat deze externe commissie – door het DB samen te stellen - een oordeel zal geven over het voorstel dat het dagelijks bestuur uiteindelijk aan de Regioraad zal voorleggen.

De volgende personen hebben toegezegd om zitting te nemen in de externe commissie:

- *Cor Boom (oud vz Saxion)*
- *Nico Groenendijk (hoogleraar European Studies)*
- *Rein Bemer (oud DG ministerie EZ)*

De externe commissie is gevraagd te adviseren over de volgende twee onderwerpen:

1. Is de gekozen denklijn van het DB om te komen tot een selectie van de projecten op basis van eerdere besluitvorming en de gehanteerde selectiecriteria een logische en verdedigbaar?
2. Dragen de uiteindelijk geselecteerde projecten significant bij aan het bereiken van de doelstellingen van de Agenda van Twente?

Als bijlage 9 (advies externe commissie) is het eindverslag van deze externe commissie opgenomen. Hoofdpunten zijn dat men de gekozen denklijn van het DB logisch en verdedigbaar acht. Men heeft geen zelfstandig oordeel over waarschijnlijkheid van de doelbereiking per project. Er is volgens de commissie sprake van een consistente lijn tussen criteria, beoordeling aanvragen en documentatie. Een mogelijke clustering beoordeelt men positief. Ook voor het vervolg van de Agenda van Twente heeft men enkele aanbevelingen gedaan.

Clustering

Naast de majeure projecten en de gehonoreerde projecten zijn er relatief veel projecten die niet worden gekozen in 2008. Wij stellen u voor nader te bezien of er tussen deze niet gehonoreerde projecten een aantal kleinere zijn die in samenhang meer kans zouden maken. Bovendien dient de ontwikkelkracht van de indieners van projecten gelet op de doelstellingen van de Agenda van Twente te worden ondersteund. Daartoe wordt voorgesteld om in het jaar 2008 in elk geval de volgende clusters van projecten verder uit te werken.

De volgende clusters komen hiervoor in aanmerking:

- studie naar de kosten/baten van een hippisch centrum in Twente (Twente Paardenland); er is één project ingediend en er bestaan nog zeker twee andere lokale initiatieven;
- kleinschalige culturele/museale/sport voorzieningen (hiervoor zijn diverse projecten ingediend)

Voorstel:

Gemeenten uit te nodigen om in overleg met Regio Twente in elk geval nader onderzoek te (laten) doen naar mogelijke clustering van hippische projectinitiatieven en projecten op het terrein van cultuur/musea/sport waardoor mogelijk een beroep gedaan kan worden op jaarschijf 2009.

Andere financieringsmogelijkheden

Opvallend is dat bij slechts een beperkt deel van de aanvragen rekening wordt gehouden met andere subsidiemogelijkheden. Uit consultatie van subsidiedeskundigen van de gemeente Enschede blijkt dat er voor een aantal projecten potentiële andere subsidiemogelijkheden zijn. Hierbij kan worden gedacht aan reguliere subsidies van de Provincie, bijdragen van (pilot) projecten die innovatief zijn bij diverse ministeries en ook specifieke subsidiemogelijkheden vanuit Europa (naast de goed bekende EFRO en Interreg). De aangeleverde projectfiches zijn voor deze consultatie gebruikt. Hieruit kunnen twee conclusies worden getrokken.

Ten eerste dat ook projecten die een bijdrage ontvangen in 2008 de mogelijkheid hebben om elders subsidies aan te vragen. Als dit lukt is een lagere bijdrage vanuit de Agenda van Twente mogelijk. Deze mogelijkheid wordt nagegaan alvorens een definitieve bijdrage toe te kennen.

Ten tweede dat projecten die (in 2008) niet worden gehonoreerd de mogelijkheid van andere subsidies zeker niet moeten uitsluiten. Indien gewenst kan ambtelijk bij Regio Twente meer informatie worden verkregen per project. Het samenvoegen van bestaande projecten is ook vanuit subsidiemogelijkheden sterk aan te bevelen. Het gaat dan om een clustering van projecten. Concreet doen wij hiervoor een voorstel voor enkele projecten die door gemeenten zijn ingediend (zie hierna).

Ook de provincie Overijssel heeft toegezegd om in het kader van de Agenda van Twente te zoeken naar alternatieve financieringsbronnen uit onder andere reguliere middelen. Denkbaar is dat gemeenten en Regio Twente gezamenlijk (laten) nagaan of er ook voor de niet gehonoreerde projecten andere externe subsidiemogelijkheden zijn.

Vervolgtraject

De totstandkoming van de eerste jaarschijf zal nader worden geëvalueerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanbevelingen van de externe adviescommissie voor de aanstaande uitvraag van projecten voor de jaarschijf 2009.

Alle projecten die zich hebben aangemeld voor de Agenda van Twente jaarschijf 2008 zullen na besluitvorming in de Regioraad schriftelijk op de hoogte worden gebracht van mogelijke financiering.

Samenvattend stellen wij u voor

- 1. Een drietal majeure projecten toe te voegen aan de reeds op 27 juni aangewezen majeure projecten, te weten:**
 - **Gebiedsontwikkeling rondom luchthaven**
 - **Verbeteren arbeidsmarkt Twente**
 - **Kennispark Twente**
- 2. In te stemmen met het beschikbaar stellen van een bijdrage uit de jaarschijf 2008 t.b.v. de vijf projecten met een score van meer dan 50%.**
- 3. In totaal maximaal € 3,5 miljoen beschikbaar te stellen vanuit de jaarschijf 2008 van het Regionaal Investeringsfonds, zoals weergegeven in bijlage 1**
- 4. Gemeenten uit te nodigen om in overleg met Regio Twente in elk geval nader onderzoek te (laten) doen naar mogelijke clustering van hippische projectinitiatieven en projecten op het terrein van cultuur/musea/sport waardoor mogelijk een beroep gedaan kan worden op jaarschijf 2009.**

Enschede, 3 maart 2008

Dagelijks bestuur,

secretaris,

voorzitter,

dr. J.M.E. Traag

P.E.J. den Oudsten

Bijlagen (9):

- Bijlage 1: Financieel overzicht
- Bijlage 2: Toelichting majeure projecten
- Bijlage 3: Selectiecriteria en weging
- Bijlage 4: Model en werkwijze
- Bijlage 5: Lijst ingediende projecten
- Bijlage 6: Weging ingediende projecten
- Bijlage 7: Scoring projecten
- Bijlage 8: Toelichting projecten > 50%
- Bijlage 9: Advies externe commissie